

Vogelwacht Utrecht 55

UIT DE OUDE DOOS

In de oude doos zitten verenigingsbladen van de Vogelwacht Utrecht: Mededelingen van 1960 t/m 1970 en De Braakbal van 1971 t/m 1976. Ik koos daaruit teksten die mij opvielen.

Jan van Nes

De Braakbal januari 1975 - ROOFVOGELSTERFTE TV-ZENDERS TE LOPIK

Reeds eerder hebben wij in dit blad vermeld, dat bij de TV-zenders te Lopik zeer veel roofvogels door verbranding de dood vonden. Tot half december werden er 200 torenvalken en 22 ransuilen dood of stervend aangetroffen.

De P.T.T. heeft na overleg met Staatsbosbeheer, R.I.N. en Vogelbescherming een proef genomen met 3 km "induktievrij" draad. Deze proef is inmiddels geslaagd en men zal spoedig overgaan tot het bestellen van de overige 11 km. Er is echter een lange levertijd en om deze te bekorten zal Vogelbescherming bij de leverancier op een kortere levertijd aandringen. Na het aanbrengen van de draden zal naar verwachting de sterfte tot minder dan 10% zijn teruggebracht.

De Braakbal januari 1976 - RADIO-LOPIK WEER VEILIG

Hét zal U ongetwijfeld bekend zijn dat een enorm aantal vogels door verbranding om het leven kwamen bij de zendmasten in Lopik. De Vogelwacht Utrecht heeft indertijd de Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels hierop geattendeerd. Deze heeft nu in samenwerking met Staatsbosbeheer, R.I.N. en P.T.T. bereikt, dat boven alle voedingskabels drie aparte draden zijn gespannen. Deze van een plastische vezel vervaardigde draden hebben een totale lengte van ruim 30 km. Doordat de vogels nu op een beschermingsdraad gaan zitten komen zij niet meer met de 10 KV-kabels in aanraking. Hiermede is definitief een halt toegevoerd aan de massale sterfte onder de (roof)vogels.

De Braakbal april 1975 - FORT RHIJNAUWEN BEDREIGD

Aan de oostzijde van Utrecht liggen de landgoederen Oud- en Nieuw-Amelisweerd en Rhijnauwen met het aangrenzende fort. Dit fort maakte destijds deel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en had mede ten doel de stad Utrecht te beschermen. Het is ruim 31 ha groot en bestaat uit een binnen- en buitenfort met twee grachten waartussen een brede beplante wal is gelegen. Alle gebouwen liggen in hoge wallen langs de binnenste fortgracht. Doordat de gebouwen zijn afgedekt met een dikke laag aarde waren de gebouwen destijds nagenoeg onkwetsbaar voor het vijandelijk geschut.

Vogelwacht Utrecht 55

Rhijnauwen is het grootste fort van Nederland en het enige vestingwerk van het veelhoekige type. Thans heeft het uiteraard geen enkele militaire betekenis meer en is het eigendom van de Rijksuniversiteit van Utrecht. Doordat het fort tientallen jaren afgesloten is geweest is het niet alleen van historische, maar bovendien van grote biologische waarde geworden. Momenteel is er op het fort een unieke flora en fauna. Van de ± 275 voorkomende soorten planten zijn er enkele tientallen zeldzaam tot vrij zeldzaam. De vogelrijkdom is zeer groot. Zo komen er o.a. voor de Nachtegaal, Bosuil, Torenvalk, Wielewaal, Goudvink en Braamsluiper. Werd er in het verleden gestreden om het bezit, thans is er een ambtelijke strijd gaande om de bestemming.

De ministeries van Defensie, Financiën en Onderwijs willen de Utrechtse Sterrenwacht op het fort vestigen, terwijl de ministeries van C.R.M. en Landbouw het als natuurgebied willen bestemmen. Het overleg tussen de betrokken ministeries is nu vastgelopen. De gemeente Bunnik, op wiens grondgebied het fort ligt, heeft kort geleden Minister president den Uyl verzocht orde te scheppen in de planologische chaos, die rond het fort is ontstaan. De heer den Uyl heeft zich bereid verklaard spoedig aan dit verzoek te willen voldoen. Het is te hopen, dat het fort om de hierboven omschreven redenen uiteindelijk zijn bestemming als natuurgebied zal krijgen.

De Braakbal maart 1976 - JAGERS OP DREEF IN AMELISWEERD

Maandag 29 december 1975 werd er een Jachtpartij gehouden in Amelisweerd. Volgens bureau Voorlichting van de Gemeente Utrecht werd deze jachtpartij wederom georganiseerd en geleid door de vroegere eigenaar Jhr. Bosch van Drakenstein.

Toen indertijd de landgoederen overgedragen werden aan de gemeente Utrecht kwam men overeen, dat de Jonkheer er nog voorlopig mocht blijven jagen. Welnu eind december was het weer zover en het is een jacht geworden, die de deelnemers zeer veel genot verschaft moet hebben. Takken werden in de Kromme Rijn gegooid om de eenden op de wieken te krijgen en ze daarna te kunnen schieten. Toen de jagers gevraagd werd waarom de eenden op deze wijze geschoten moesten worden werd hierop geantwoord, dat ze niet alle eenden schoten. Er werd uitsluitend geschoten op de gekleurde eenden want deze waren "wild". De bruine tamme eenden liet men met rust... Later werd een snoek doorzeefd met hagel in de Kromme Rijn aangetroffen zodat het niet uitgesloten is, dat men zelfs op zwemmende eenden geschoten heeft.

Een ander voorbeeld van ondeskundigheid van deze jagers is

Vogelwacht Utrecht 55

---

het feit, dat Waterhoenders als Snippen geschoten werden. Mijn bezwaar is niet gericht tegen de jacht op zich maar wel tegen de manier waarop men in Amelisweerd te werk is gegaan. Bovendien werd niet bij alle ingangen op afdoende wijze aangegeven, dat er op dat moment gejaagd werd. Dat dit geen overbodige luxe is blijkt uit een voorval van een jaar of twee geleden, toen een kleuterklasje bijna getrakteerd werd op een schot hagel. Door het ingrijpen van de Kleuterleidster kon op het laatste moment een ongeluk voorkomen worden.

Op grond van het bovenstaande lijkt het mij juist dat:

- a. gedurende de jacht het landgoed op afdoende wijze voor het publiek gesloten wordt en dit in de dagbladen aan te kondigen;
- b. dat er uitsluitend selectief afschot dient plaats te vinden door de Gemeente Utrecht zelf en niet door de jagers, die op 29 december 1975 hun jachtlust bevredigden.

De Braakbal september 1976 - OPGEZETTE VOGELS...

STATUSSYMBOL

Er is momenteel een toenemend verlangen naar het bezit van opgezette vogels. Hierbij is een duidelijke voorkeur voor roofvogels en uilen waar te nemen. Een opgezette Buizerd duidt kracht aan en als er geen intelligentie in huis is geeft een opgezette uil een aardige compensatie.

Deze tendens vormt een ernstige bedreiging voor de roofvogel- en uilenstand omdat dit de klandistiene afschot bevordert. De tijd begint zo langzamerhand rijp te worden het bezit van opgezette vogels aan banden te leggen en wel spoedig voor het te laat is.

De Braakbal september 1976 - HET IS JAMMER

Zondagmorgen 19 september; wat ziet die meneer midden in Overvecht nabij het Groot Winkelcentrum op de Charmantedreef? Meneer ziet in zijn voortuintje, dat ± 20 meter van een singel vandaan ligt en waarover je een mooi uitzicht hebt als je voor het raam staat, een nogal ziek doenerig vogeltje. Het vogeltje doet dus niet veel en zit maar wat pips op het pasgemaakte gazon. De altijd voor iedereen klaarstaande man wil ook dit arme vogeltje graag helpen. Dus om te beginnen het beestje maar even naar binnen halen voordat een kat het te grazen neemt.

Alle moed bijéén geraapt, want de vogel heeft een prachtige lange snavel waarmee het best eens flink zou kunnen pikken. De vogel kruipt fladderend een paar meter verder maar blijft dan tóch zitten en laat zich zonder verdér te verweren gemakkelijk pakken. De man staat versteld van de pracht van deze vogel.

Vogelwacht Utrecht 55

Om deze vogel te huisvesten wordt er bij de burens even een niet gebruikt kooitje geleend. Gelukkig hebben de burens ook nog wat zaad in voorraad. Maar de vogel wil niet eten en binnen een paar dagen moet meneer de dood vaststellen van het arme vogeltje.

Het is jammer dat deze meneer niet wist, dat IJsvogels vis eten. Ik hoorde dit verhaal toen de IJsvogel al een week onder de zonden van het achtertuintje lag.

20e jaargang nr.3

DE KRUISBEK (voorheen de BRAAKBAL) is het verenigingsorgaan van de provinciale Vogelwacht Utrecht en verschijnt eenmaal per kwartaal.

juli 1977

DE KRUISBEK

De verandering van de oude vertrouwde Braakbal naar de Kruisbek is bij vele leden niet onopgemerkt gebleven. Wij mochten vele reacties ontvangen. Daarvoor hartelijk dank. Verschillende lezers vroegen zich af, waarom op de omslag van het eerste nummer geen kruisbek pronkte. De reden hiervan is, dat wij niet in het bezit zijn van een foto van deze vogel. Dit nummer is opgesierd met tekenwerk van R. van Beusekom en zoals gewoonlijk enkele foto's. Nog steeds heeft de redactie erg veel behoefte aan goede foto's ter illustratie van het blad. Ook bijdragen, zoals reisverslagen, vogelkundige verhalen, recenties, mededelingen en reacties zijn van harte welkom. Het redactieadres is: Esdoornlaan 6, Bilthoven.

REDAKTIE